

Til

Holstebro Kommune
Kirkestræde 11
7500 Holstebro
Mailadresse: tm@holstebro.dk

Februar 2024

DOF-Vestjyllands høringssvar til N 2000 Handleplan 2022 - 2027

64. Heder og klitter, Skovbjerg bakkeø, Idom å og Ormstrup hede H57, H225

N64 er et meget stort naturområde med mange forskellige naturtyper, hvor en stor del er offentlige arealer forvaltet af Naturstyrelsen, men der er også en del private arealer, som er svære at overskue hvor er og derfor bliver dette høringssvar generelt til Natura 2000 område N64.

Hovedformålet med indsatserne i perioden 2022-27 er:

- 1. Fokus på mere naturlige processer og naturens robusthed*
- 2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder*
- 3. Bekæmpe invasive arter*

Med udgangspunkt i Hovedformålet for indsatserne i den kommende planperiode er det oplagt at fokusere på disse.

Mange arter af forskellige kategorier er presset bl.a. på grund af mange næringsstoffer og de tørre og næringsfattige heder har derfor en tendens til at gro til med græsser, men i dette store Natura 2000 område med mange naturarealer og få store landbrug/landbrugsområder bør det være muligt at bevare hedernes præg.

En af nu fåtallige arters store udfordring, i hvert fald insekter og planter er fragmentering af landskabet, hvor der måske stadig er nogle få gode "kernelokaliteter", men spredningen mellem de enkelte lokaliteter bliver svære og svære og til sidst får man en ø-effekt, hvilket kan blive fatalt hvis der kommer nogle ugunstige år på lokaliteten.

Urfuglen er et godt eksempel på dette, idet der i 1942 var en anslået dansk bestand på 2.400 fugle. 24 år senere i 1966 var den reduceret til 1.100, i 1973 blev bestanden opgjort til 420 fugle. I 1978 altså kun 5 år

senere var bestanden reduceret med 75 % til kun 100 fugle og 2 år efter i 1980 var der kun 50 tilbage. Bestanden stabiliserede sig lidt nogle år, men i 1998 blev den sidste Urfugle set i Danmark for stedse.

I disse år er dette bl.a. ved at ske med visse sommerfuglearter og sikkert også andre fåtallige insekter og planter, de kan ikke sprede sig, fordi der mangler spredningskorridorer i landskabet, dette kan være såvel i form af meget store intensive landbrugsarealer, men det kan også være at skov/plantager bliver, som en mur over store arealer og her vil det være rigtig godt at tænke såkaldte korridorer ind, det kunne være et bredt brandbælte igennem en plantage eller en bæk/å, hvor man får lavet det lysåbent i et bælte, så det giver en naturlig vej at sprede sig på.

Undertegnede har de seneste år haft en del fornøjelige timer i den vestjyske natur med at kigge efter de forskellige dagsommerfugle og det giver lidt indsigt hvad der skal til. Moser, fugtige områder er vigtige for nogle arter, områder med bar jord og dermed plads til nogle af de næringsfattige planter/blomster er vigtige for andre og lige så områder hvor der er læ og solindfald, så blomstrende planter har mulighed for at trives.

- Sidst nævnte vil der være rigtig mange muligheder for at skabe i plantager i dette Natura 2000 område, hvis man tænkte åbne arealer ind på min. 1 hektar og gerne på syd / sydøst vendte arealer/skråninger og ikke altid nødvendigvis i firkanter. I/på sådanne skov enge vil Rådyr og Kronhjorte også græsse og dermed være med til at holde dem åbne, til gavn for alle arter, samt de giver flere skovbrynsområder som også er en god ting!
- Moser og områder langs vandløb har tendens til at vokse til og blive til lukkede krat områder og dermed forsvinder lyset og mulighederne for nogle af de helt sjældne "mosearter", som er afhængig af en vis hydrologi på deres levesteder, af disse arealer er der også en del muligheder for forbedringer i form af beskæring med visse års mellemrum langs åer og moseområder i N64
- Hederne er påvirket af næringsstoffer og her er det nødvendigt med års mellemrum at udføre hedepleje, samt tænke på hydrologien. Der er våde og tørre heder og vi har generelt flest af de tørre tilbage. Generelt er vand naturligt en mangelvare på heden, men det er også der hvor der er mest fauna/flora, hvor der sommetider er tørt og andre gange vådt. Det er netop her de sjældne planter oftest findes, så uhensigtsmæssige dræn/grøfter i forhold til sådanne lokaliteter, vil det være et godt tiltag at få gjort noget ved.
- Konkret i N64 kunne det være en god ide at kigge på Madum å i forhold til naturgenopretning, dels på den strækning, som går igennem Natura 2000 området, men også den øvrige del, som løber igennem nogle særdeles flotte landskaber og spændende naturområder.
- I forhold til invasive arter, så er Glansbladet hæg en særdeles synlig invasiv art, som vist kun kan give særdeles store udfordringer mange steder i området.

Skabelse og indtænkning af korridorer på forskellig vis mellem de beskyttede områder i N64 vil kunne højne områdets naturkvalitet og da området i forvejen efter danske forhold er meget stort ekstensivt og med lav befolkningstæthed, burde der kunne skabes forbedringer for nogle af de sjældne og sårbare arter. Tænker

det tillige er vigtigt at bruge/finde midler til overvågning og tælling. samt samarbejde evt. med frivillige om at finde de steder hvor der evt. efterfølgende skal/kan ske forbedringer i forhold til flora og fauna og dermed få en bedre naturlig dynamik mellem arterne i landskaberne.

De forslåede indsatser vil med "handling" kunne få områderne i retning af en gunstigere bevaringsstatus end de er i dag.

På vegne af DOF-Vestjylland
Lars Holm Hansen